

Taimenten pienpoikasten kevätseuranta 2020

Seurannan taustaa

Kevään 2019 aikana toteutettiin valtakunnallinen taimenten pienpoikasten kevätseuranta. Seurannan tuloksista tehtiin raportti. Rauman kaupunki halusi tehdä kevätseurannasta vuosittain tehtävän tieteellisen havaintosarjan, jonka avulla tutkittaisiin Raumanjoen kutusoraikkojen toimivuutta havainnoiden keväällä 2020 kuoriutuneita pienpoikasia. Vuonna 2020 seurannan toteutti ympäristönsuojelutyöntekijä Liisa Kaskiluoto.

Keväällä 2020 seuranta jatkettiin vähemmän kuormittavalla tavalla, jossa samat vuonna 2019 tutkitut neljä kutusoraikkoa käytiin useampana viikkona läpi. Jos soraikosta havaittiin useampana viikkona pienpoikasia, on soraikko toiminut kutusorakkoina ja kuteminen onnistunut. Seurantatavalla pystytään tutkimaan kyseisten soraikkojen vuosittaista kutemismenestystä. Oleellista on mihin soraikkoihin taimenet ovat kuteneet ja milloin ensimmäiset kuoriutuneet pienpoikaset havaitaan.

Taimenten seuranta keväällä 2020

Kuoriutuneita taimenen pienpoikasia aloitettiin etsimään Raumanjoesta jo toukokuun puolesta välistä. Rauman kaupungin ympäristönsuojelu teki ensimmäiset havainnot 26.5.2020. Havainnot oli tehty jo edellisen viikonlopun aikana 22-24.5. eri tahon toimesta.

Pienpoikasten laskemista ei viime vuoden seurannan perusteella koettu oleelliseksi, sillä laskeminen on mahdotonta tehdä luotettavasti. Kovalla virtaamalla tai veden ollessa sameaa pienpoikasia on hyvin vaikea havaita. Rungas kasvillisuus ja Raumanjoen uoman syvyys vaikeuttivat lähelle pääsyä. Vaikka laskentaa ei koettu oleelliseksi viime vuoden seurannan perusteella, pienpoikasia laskettiin mahdollisuuksien mukaan, sillä yhden pienpoikasen havainnoiminen ei vielä kerro

soraikon toimivuudesta kutosoraikkona, koska yksittäinen pienpoikanen ei välttämättä ole siitä sorakoista josta se havaitaan.

Havainnointipaikat

Havainnointi toteutettiin samalta puolelta jokea kuin viime vuoden kevätseurannassa. Näin kevään vuosittaisia tuloksia voidaan verrata toisiinsa luotettavammin. Havainnointia tehtiin kolmen metrin alueelta, eli 1,5 metriä soraikosta ylä- että alajuoksuun. Havainnointi suoritettiin päiväsaikaan. Vesi oli jokaisena päivänä melko kirkasta ja pienpoikasten tarkkailu oli suhteellisen helppoa. Taulukkoon (1) on merkitty havainnointipaikat ja niiden koordinaatit.

Taulukko 1. Havainnointipaikkojen koordinaatit.

Havainnointipaikan numero	Paikan sijainti	Koordinaatit (ETRS)
1	Kirkkosillan itäpuoli	N 6789588 E 204667
2	Pajasillan länsipuoli	N 6789582 E 204693
3	Pajasillan itäpuoli	N 6789547 E 204762
4	Kirstin talon sillan länsipuoli	N 6789557 E 204781

Kuva 1. Havainnointipaikat kartalla.

Kuva 2. Havainnointipaikka 1, havainnointi tehtiin kirkon puolelta.

Kuva 3. Havainnointipaikka 2, havainnointi tehtiin kirkon puolelta.

Kuva 4. Havainnointipaikka 3, havainnointi tehtiin kirkon puolelta.

Kuva 5. Havainnointipaikka 4, havainnointi tehtiin torin puolelta.

Taulukko 2. Havaittuja pienpoikasia.

Havainnointipaikan numero	26.5.2020	1.6.2020	12.6.2020
1	8	1	10
2	4	0	1-2
3	5	3	10
4	1	0	0

Kevätseurannan tulokset ja tulevaisuus

Runsassateinen syksy on ollut etenkin taimenille otollinen, näin taimenet ovat päässeet nousemaan kudulle Raumanjokeen.

Neljällä havaintopaikalla käytiin kolmena eri viikkona tarkkailemassa pienpoikasia. Taulukossa 2 on esitetty pienpoikasten silmämääräiset havaintomäärät päivä- ja paikkakohtaisesti. Oleellista lukumäärissä on, että onko pienpoikasia yhtään, yksi vai yhtä useampi. Havaintopaikalla (4) havaittiin ensimmäisellä viikolla yksi pienpoikanen, jonka jälkeen niitä ei havaittu enää. Määrästä voidaan todeta, että havaittu pienpoikanen on voinut eksyä soraikolle toisesta soraikosta. Kyseisessä kutusorakoissa ei ole näin ollen tapahtunut onnistunutta kutua. Kolmella havaintopaikalla soraikko on toiminut kutusoraikkona, sillä useita pienpoikasia havaittiin useampana viikkona samassa sorakoissa. Keväällä 2020 viimeisenä havaintokertana paikoista 1 ja 3 havaittiin kummastakin 10 pienpoikasta.

Viime vuonna kevätseurannassa ensimmäiset kuoriutuneet pienpoikaset havaittiin 24.5. Tänä vuonna ajankohta oli lähes sama. Silloin pienpoikasia havaittiin kaikista soraikoista viisi tai yli. Lukuun ottamatta havainnointipaikkaa 4, havaintomäärä oli tänä keväänä melkein sama. Keväällä 2019 muutaman päivän päästä ensimmäisestä havaintokerrasta sateet vauhdittivat veden virtaamaa ja vesi oli sameampaa. Pienpoikasia oli näin ollen hankalampi havaita ja niitä havaittiinkin jokaisesta soraikosta vain neljä tai alle. Viimeisenä havaintokertana kesäkuun (2019) alussa veden pinta oli niin korkealla, että joen reunalle oli hankala päästä ja kahdesta soraikosta pienpoikasia ei havaittu enää ollenkaan.

Neljän seuratun soraikon lisäksi havaintoja pienpoikaista tehtiin myös useammasta muusta Raumanjoen soraikosta. Koko joen mitalta tarkkailua ei kuitenkaan tehty tarkasti, vaan ainoastaan kyseisten viime vuonna pienpoikashavaintoja tehtyjen soraikkojen osalta. Kevätseuranta koko joen osalta voidaan tehdä tulevaisuudessa, kunhan neljä soraikkoa on mukana seurannassa. Havainnointi pitäisi suorittaa samantyyppisesti vuosittain, eli joen samalta reunalta ja sorakoista laskettuna 1,5 metriä ylä- ja alajuoksuun.